ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়

গোচৰ নং– ২০০৮ চনৰ ফৌজদাৰী আপীল নং ৪৮০

আবেদনকাৰীঃ পি কে চৌধুৰী

উত্তৰদাতাঃ কমাণ্ডাৰ, ৪৮ বি. আৰ. টি. এফ. (জি. আৰ. ই. এফ)

বিচাৰৰ তাৰিখঃ ১৩-০৩-২০০৮

বিচাৰপীঠ

এছ. বি. সিনহা আৰু ভি. এছ. চিৰপুৰকাৰ

বিচাৰঃ

ৰায়

ফৌজদাৰী আপীল নং ২০০৮ চনৰ ৪৮০

২০০৬ চনৰ ৫৯১১ নং এছ. বি. সিনহা, জে. (এছ. এল. পি. (চি. আৰ. এল.) ৰ পৰা উদ্ভূত।

অনুমতি প্ৰদান কৰা হ'ল

১. ইয়াত আপীলকাৰী ২১ মাৰ্চ, ২০০৬ তাৰিখে গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এজনীয়া বিচাৰপীঠে প্ৰদান কৰা এক ৰায়ৰ দ্বাৰা ক্ষুব্ধ আৰু অসন্তুষ্ট হৈছে। নিঃসন্দেহে, আপীলকাৰী সকলো উল্লেখযোগ্য সময়ত সশস্ত্ৰ বাহিনীৰ সদস্য হিচাপে ৪৮ বি. আৰ.

টি. এফ. (জি. আৰ. ই. এফ.)-ৰ কমাণ্ডেন্ট আছিল। তেওঁ উক্ত পদত অধিষ্ঠিত হৈ থাকোতে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডসংহিতা, ১৮৬০ -ৰ ১৬৬ আৰু ১৬৭ ধাৰাৰ অধীনত অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ অভিযোগ উত্থাপন কৰা হৈছিল। অপৰাধসমূহ ৫.০১.১৯৮৯ ৰ পৰা ১১.২.১৯৯২ৰ ভিতৰৰ সমছোৱাত সংঘটিত হোৱা বুলি কোৱা হৈছিল । ২০০০ চনৰ নৱেম্বৰ মাহত ২০.১২.১৯৯৬ ত তেজুৰ ৪৮ বি. আৰ. টি. এফ.-ৰ তেতিয়াৰ কমাণ্ডাৰৰ ২০-১২-১৯৯৬ তাৰিখৰ এটা প্ৰতিবেদনৰ ভিত্তিত এক অভিযোগ দাখিল কৰা হৈছিল। তেজুৰ প্ৰথম শ্ৰেণীৰ ন্যায়িক দণ্ডাধীশে ০৭.১১.২০০০ তাৰিখৰ এক আদেশৰ ভিত্তিত আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে উক্ত অপৰাধসমূহৰ গোচৰ গ্ৰহণ কৰিছিল।

৪. আপীলকাৰীয়ে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতা ১৯৭৩-ৰ ৪৮২ ধাৰাৰ অধীনত উক্ত গোচৰৰ প্ৰত্যাহবান জনাই দাখিল কৰা আবেদন গুৱাহাটী উচ্চ ৰায়ে বিবাদিত ৰায়দানৰ জড়িয়তে নাকচ কৰিছে।

৫. আপীলকাৰীৰ হৈ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা বিদ্বান জ্যেষ্ঠ পৰামৰ্শদাতা শ্ৰী নাগেন্দ্ৰ ৰায়ে যুক্তি দৰ্শায় যে গোচৰ গ্ৰহণ কৰা আদেশটো আইনমতে বেয়া কাৰণ সেয়া নিৰ্ধাৰিত সময়সীমাৰ বাহিৰত দাখিল কৰা হৈছিল আৰু যিকোনো ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ধাৰা ১৯৭-ৰ অধীনত ধাৰণা কৰা উপযুক্ত কৰ্তৃপক্ষৰ অনুমোদনৰ বৈধ আদেশৰ পূৰ্বে দাখিল কৰা হোৱা নাছিল।

৬. ভাৰতীয় দণ্ডসংহিতাৰ ধাৰা ১৬৬ আৰু ১৬৭ ত এজন অসামৰিক কৰ্মচাৰীৰ দ্বাৰা অপৰাধৰ সংঘটিত কৰিলে ল'বলগীয়া ব্যৱস্থা সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰা হৈছে। আনহাতে ধাৰা ১৬৬-এ এটা কাৰ্যকালৰ বাবে কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি নিৰ্ধাৰণ কৰে যিটো

এবছৰলৈ বৃদ্ধি হ'ব পাৰে; ধাৰা ১৬৭-ৰ কৰ্মচাৰীক আৰোপ কৰিব পৰা শাস্তি তিনি বছৰলৈ বৃদ্ধি কৰিব পাৰে।

৭. ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতা ১৯৭৩-ৰ ধাৰা ৪৬৮-এ সীমাবদ্ধতাৰ সময়সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰে যাৰ ভিতৰত কোনো অপৰাধৰ গোচৰ গ্ৰহণ কৰিব পাৰি। ধাৰা ৪৬৮-ৰ উপধাৰা (২)-ৰ দফা (গ)-এ নিৰ্দিষ্ট সময়সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰে যদি অপৰাধটো এবছৰতকৈ অধিক কিন্তু তিনি বছৰতকৈ অধিক কাল কাৰাদণ্ডৰে দণ্ডনীয় হয় তেন্তে সীমাবদ্ধতা তিনি বছৰৰ হ'ব পাৰে।

৮. এই বিলম্বক ক্ষমা কৰাৰ ক্ষমতা আদালতৰ আছে বুলি কোনো সন্দেহ বা বিবাদ নাই। অৱশ্যে এই গোচৰত বিদ্বান ন্যায়িক দণ্ডাধীশে বিলম্বক অনুমোদন জনোৱা কোনো আদেশ জাৰি কৰা নাই। অভিযোগকাৰীৰ উক্ত অভিযোগ আবেদনত পলম হোৱাৰ বাবে মাৰ্জনা কৰাৰ বাবে লোৱা ভিত্তি তলত দিয়া ধৰণৰঃ -

"৪. যোগান আদেশৰ অনিয়মত বিভাগৰ দ্বাৰা এক তদন্ত আদালত অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল আৰু তাৰ পিছত গোচৰ সেনাৰ মুখ্য কাৰ্যালয়ৰ বিবেচনাধীন আছিল। কেন্দ্ৰীয় সতৰ্কতা আয়োগেও ২০ ডিচেম্বৰ ১৯৯৬ চনৰ পৰা বিষয়টোৰ তদন্ত কৰিছিল আৰু চি. ভি. চি.-ৰ দ্বাৰা তদন্ত সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত, অভিযুক্তসকলৰ বিৰুদ্ধে সেনা আইনৰ অধীনত কাৰ্য কৰা অধিকাৰৰ বাবে বিষয়টো সীমিতভাৱে নিষিদ্ধ কৰা হৈছিল। সেয়েহে আদালতত এই অভিযোগ দাখিল কৰাত পলম হোৱা আৰু পলম হোৱাটো ধাৰা ৪৭৩ চি আৰ.পি.চি অধীনত ক্ষমা কৰিব পাৰি। কিয়নো বিলম্ব ইচ্ছাকৃত নাছিল কিন্তু তদন্ত আদালত অনুষ্ঠিত কৰাটো অনিবাৰ্য আছিল।"

৯. বিদ্বান ন্যায়িক দণ্ডাধীশে উক্ত কথাবোৰৰ ওপৰত মনোযোগ দিয়া নাছিল। ই আবেদনকাৰীক বিলম্ব কিয় মাৰ্জনা কৰা নহ'ব তাৰ কাৰণ দেখুৱাবলৈ কোনো জাননী জাৰি কৰা নাছিল। বিলম্বৰ পূৰ্বে আপীলকাৰীj ভাষ্য শুনা হোৱা নাছিল। *মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ বনাম শাৰদচন্দ্ৰ বিনায়ক ডংৰে আৰু অন্যান্য* [(১৯৯৫) ১ এছচিচি ৪২] গোচৰত এই আদালতে ৰায় দিছিল;

৫. আমাৰ দৃষ্টিত, উচ্চ ন্যায়ালয়ে অভিযোগকৰণ প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত যদি কোনো পলম হয়, প্ৰতিবাদীক জাননী নিদিয়াকৈ আৰু তেওঁলোকক নজনোৱাকৈ আৰু পলম কৰাৰ কোনো কাৰণ লিপিবদ্ধ নকৰাকৈ ক্ষমা কৰিব নোৱাৰি বুলি ৰায় দিয়াটো সম্পূৰ্ণৰূপে ন্যায়সঙ্গত আছিল। অৱশ্যে, সেই সিদ্ধান্ত লোৱাত উপনীত হোৱাৰ পিছত, উচ্চ ন্যায়ালয়ে গোচৰৰ গুৰুত্বৰ প্ৰতি গুৰুত্ব নিদিয়াকৈ গোচৰ বিচাৰ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰাটো উপযুক্ত হ'লহেঁতেন, য'ত দুয়োপক্ষৰ কথা শুনাৰ পিছত পলম কৰাৰ বাবে আৱেদনটো নতুনকৈ নিষ্পত্তি কৰাৰ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে অৱশ্যে সেই পথ গ্ৰহণ কৰা নাছিল আৰু লগতে ৰায় দিছিল যে আপীলকাৰীয়ে "অসম্পূৰ্ণ অভিযোগ-পত্ৰ" ৰ বাবে "অতিৰিক্ত অভিযোগ-পত্ৰ" দাখিল কৰিবলৈ বিচাৰ আদালতৰ পৰা অনুমতি বিচাৰি কৰা আবেদনৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অপৰাধটোৰ গোচৰ গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰিলেহেঁতেন আৰু এই ভিত্তিতেই ২১-১১-১৯৮৬ তাৰিখৰ চি. জে. এম.-ৰ আদেশ বাতিল কৰা হৈছিল। গোচৰৰ তথ্য আৰু পৰিস্থিতিত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ এই দৃষ্টিভংগী স্পষ্টভাৱে ভুল।"

১০. ওপৰোক্ত সিদ্ধান্তৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি কোনো সন্দেহ থাকিব নোৱাৰে যে সেই আপীলকাৰী যি নহওক কিয় বিলম্ব মাৰ্জনা কৰাৰ আগতে শুনাৰ সুযোগ পোৱাৰ অধিকাৰ আছিল।

১১. অৱশ্যে অধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈছে অনুমোদনৰ অনুমতি নোহোৱাৰ প্ৰশ্ন। স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব যে আপীলকাৰী এজন অসামৰিক কৰ্মচাৰী। তেওঁ অসামৰিক সেৱক হিচাপে নিজৰ পদৰ অপব্যৱহাৰ কৰিছিল বুলি কোৱা হৈছিল। ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ১৯৭ নং অনুচ্ছেদে সক্ষম ব্যক্তিৰ পৰা অনুমোদনৰ আদেশ প্ৰাপ্ত কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা নিৰ্ধাৰণ কৰিছে। কৰ্তৃপক্ষই, যদি অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ সময়ত, এজন অসামৰিক কৰ্মচাৰীয়ে তেওঁৰ কৰ্তব্য পালনৰ অভিপ্ৰায়ে কাৰ্য কৰিছিল বা কাৰ্য কৰাৰ অভিপ্ৰায় কৰিছিল।

যিহেতু ভাৰতীয় দণ্ডসংহিতাৰ ধাৰা ১৬৬ আৰু ১৬৭ ৰ অসমাৰিক সেৱাৰ কৰ্মচাৰীয়ে সংঘটিত কৰা অপৰাধসমূহৰ পৰা অপৰাধী অসদাচৰণ কৰাৰ সৈতে পোনপটীয়া সম্পৰ্ক আছে, সেয়েহে বিদ্বান ন্যায়িক দণ্ডাধীশে আপীলকাৰীক চমন জাৰি কৰাৰ পূৰ্বে নিৰ্ভৰযোগ্যভাৱে অনুমোদনৰ আদেশ দিব লাগিছিল।

১২. প্ৰতিবাদীসকলে তেওঁলোকৰ প্ৰত্যুত্তৰৰ শপতনামাত অৱশ্যে দাবী কৰিব যে এনে কোনো অনুমোদন লোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই কিয়নো আপীলকাৰী সেনা আইন, ১৯৫০ -ৰ ধাৰা ১২৫ আৰু ১২৬-ৰ ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হ'ব। আমাৰ বিবেচনা অনুসৰি এই ব্যৱস্থাসমূহৰ কোনো প্ৰয়োগ নাই।

১৩. আইনখনৰ ১২৫নং অনুচ্ছেদে অভিযুক্তজনক ফৌজদাৰী আদালত বা যিকোনো আদালত বা আদালতৰ সমৰ্থনৰ বাবে কাৰ্য্যকলাপৰ দ্বাৰা বিচাৰ কৰিবলৈ সক্ষম কৰ্তৃপক্ষৰ বাছনি কৰে। ধাৰা ১২৬-এ ফৌজদাৰী আদালতক অপৰাধীক ক্ষমতা বিলি কৰা ক্ষমতা প্ৰদান কৰে।

১৪. যিহেতু আপীলকাৰীক সাধাৰণ ফৌজদাৰী আদালতত বিচাৰ কৰোৱাৰ বিকল্পটো প্ৰতিবাদীয়ে ব্যৱহাৰ কৰিছিল, সেয়েহে কোনো সন্দেহ থাকিব নোৱাৰে যে সীমাবদ্ধতাৰ ম্যাদ আৰু অনুমোদনৰ আদেশ লাভ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সন্দৰ্ভত ইয়াৰ বাবে সকলো পূৰ্ব-প্ৰয়োজনীয়তা পালন কৰাৰ প্ৰয়োজন আছিল। আইনী আদালতে কোনো অপৰাধীৰ গোচৰ গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে, যদিহে ইয়াক সীমাবদ্ধতাৰ দ্বাৰা নিষিদ্ধ কৰা হয়। সেয়েহে অভিযোগ দাখিল কৰাত পলম হোৱাটো মাৰ্জনা কৰিব লাগিব। যদি বিলম্ব মাৰ্জনা কৰা নহয়, তেন্তে আদালতৰ গোচৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাথাকিব। একেদৰে যেতিয়ালৈকে এইটো ধৰি লোৱা নহয় যে অনুমোদন লাভৰ প্ৰয়োজন নাই, আদালতৰ অধিকাৰ ক্ষেত্ৰত বাধা প্ৰদান কৰা হ'ব।

১৫. দুৰ্নীতি প্ৰতিৰোধ আইনৰ ব্যৱস্থাসমূহৰ বিপৰীতে সংহিতাৰ ধাৰা ১৯৭ আনকি অসমৰিক সেৱক পদৰ পৰা বঞ্চিত হোৱাৰ গোচৰো অনুমোদনৰ আদেশ লাভ কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। এই আদালতে বৃহৎ সংখ্যক গোচৰত অনুমোদনৰ বৈধ আদেশ লাভ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিছে। *এছ. কে. জুটছি আৰু আন এজন বনাম বিমল দেবনাথ আৰু আন এজন* [(২০০৪) ৮ এছচিচি ৩১], গোচৰত এই আদালতে ৰায় দিছিল;

"১১. সেয়েহে সঠিক আইনী স্থিতিটো হ'ল পুৰণি আইন বা নতুন আইনৰ অপৰাধীয়ে অপৰাধৰ গোচৰৰ সন্মুখীন হোৱা অনুমোদনৰ অভাৱৰ ভিত্তিত কোনো ৰেহাই দাবী কৰিব নোৱাৰে, যদিও তেওঁ আদালতে গোচৰটো গ্ৰহণ কৰা তাৰিখত অসমাৰিক সেৱাৰ কৰ্মচাৰী হৈ থকা নাই । কিন্তু সংহিতাৰ ১৯৭ ধাৰা প্ৰয়োগ হোৱা ক্ষেত্ৰত স্থিতিটো বেলেগ।" (গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে) *কুমাৰ ৰাঘেন্দ্ৰ সিং আৰু অন্যান্য বনাম গণেশ চন্দ্ৰ ইহুদীৰ জৰিয়তে উৰিষ্যা চৰকাৰ* চাওক [(২০০৪) ৮ এছচিচি ৪০]।

শেহতীয়াকৈ *ৰঘুনাথ অনন্ত গোভিলকাৰ বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ আৰু অন্যান্য* [২০০৮(২) স্কেল ৩০৩], আইন আয়োগৰ ৪১তম প্ৰতিবেদনৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, এই আদালতে মন্তব্য কৰিছে;

২৪. এই পৰ্যবেক্ষণ অনুসৰি "আছিল" অভিব্যক্তিটো "এজন অৱসৰপ্ৰাপ্ত অসামৰিক সেৱকৰ বিৰুদ্ধে গোচৰ চলোৱাৰ চেষ্টা কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো অনুমোদনৰ প্ৰয়োজনীয়তা প্ৰযোজ্য কৰাৰ বাবে" অভিব্যক্তিটোৰ পিছত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও কোৱা হৈছিল;

"২৬. সেয়েহে, উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই মন্তব্য কৰাত ভুল কৰিছিল যে অনুমোদনৰ প্ৰয়োজনীয়তা নাই কিয়নো ব্যৱহাৰ কৰা অভিব্যক্তিটো হৈছে "আছিল"।

১৬. সেয়েহে, আমাৰ মতে, উচ্চ ন্যায়ালয়ে বিবাদিত ৰায় প্ৰদান কৰাত এক সুস্পষ্ট ভুল কৰিছিল।

১৭. আপীলকাৰীয়ে উত্থাপন কৰা বিষয়সমূহ অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ আছিল।

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰাও একেই কথা প্ৰকাশ কৰা উচিত আছিল। ওপৰত উল্লেখ কৰা কাৰণবোৰৰ বাবেই বিবাদিত ৰায়টো বাহাল ৰাখিব নোৱাৰি। সেই অনুসৰি ইয়াক নাকচ কৰা হল। আবেদন কৰাৰ অনুমতি দিয়া হয়। কোনো ব্যয় নাই।

অনুবাদঃ দিতিমণি গগৈ

স্পেচিয়েল অফিচাৰ

অনুবাদ শাখা

Disclaimer- The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

“স্থানীয় ভাষা লৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে । ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰী কৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষে ত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ’ব।”